1229 (2021-2022) – Nr. 2
ingediend op 15 april 2022 (2021-2022)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Mercedes Van Volcem

over de werkzaamheden van de werkgroep Opvangaanbod binnen de taskforce Noodopvang Oekraïne

Documenten in het dossier:
1229 (2021-2022) – Nr. 1: Verslag van de gedachtewisseling

verzendcode: WON

Vlaams Parlement

Samenstelling van de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Kurt De Loor.

Vaste leden:
Allessia Claes, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Manuela Van Werde, Katja Verheyen;
Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;
Vera Jans, Joke Schauvliege;
Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
An Moerenhout, Tine Van den Brande;
Kurt De Loor.

Plaatsvervangers:
Inez De Coninck, Liesbeth Homans, Sofie Joosen, Rita Moors, Lorin Parys;
Leo Pieters, Klaas Slootmans, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Katrien Partyka, Katrien Schryvers;
Steven Coenegrachts, Jean-Jacques De Gucht;
Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

Toegevoegde leden:
Tom De Meester.

INHOUD

1. Toelichting door minister Matthias Diependaele 4
2. Vragen en opmerkingen van de leden 8
2.1. Vragen en opmerkingen van Mercedes Van Volcem 8
2.2. Vragen en opmerkingen van Guy D'haeseleer 8
2.3. Vragen en opmerkingen van Maxim Veys 9
2.4. Vragen en opmerkingen van Sarah Smeyers 10
3. Antwoorden van de minister 10
4. Slotbemerking van de voorzitter 12
Gebruikte afkortingen 13
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed hield op 31 maart 2022 de tweede gedachtewisseling over de werkzaamheden van de werkgroep Opvangaanbod binnen de taskforce Noodopvang Oekraïne met Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed.

Op 24 maart 2022 werd de eerste gedachtewisseling over dit onderwerp gehouden, zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 1229/1.

De vooraf schriftelijk aan het kabinet bezorgde specifieke vragen van de Vlaams Belang- en Open Vld-fracties zijn te vinden op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door minister Matthias Diependaele

Minister *Matthias Diependaele* geeft een uitgebreid overzicht van de laatste stand van zaken van de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen, onder meer aan de hand van de vooraf door de fracties ingediende vragen.

Tot en met 29 maart 2022 werden 30.237 Oekraïense vluchtelingen geregistreerd. Hiervan hadden 5809 personen een effectieve nood aan opvang. Die personen werden door Fedasil toegewezen aan lokale besturen voor verdere opvang. Dat aantal komt overeen met een aandeel van 19 procent, wat inhoudt dat 81 procent van de geregistreerde Oekraïense vluchtelingen geen opvangnood had en een beroep kon doen op opvang via eigen netwerken. Tot op heden blijft het aandeel dat een opvangplaats nodig heeft relatief laag: 20 tot 25 procent. De minister had verwacht dat dit al gekeerd zou zijn.

Het aantal binnenkomende vluchtelingen is volgens de federale diensten op dit moment wat aan het stagneren, maar de prognoses blijven erg onzeker, aldus de minister. Dat zal sterk afhankelijk zijn van het verdere verloop van de oorlog in Oekraïne en van het mogelijke doorreizen van vluchtelingen die gestrand zijn in Oost-Europa. Er is allicht ook een 'dark number' van op dit moment niet-geregistreerde vluchtelingen. Enerzijds heeft dat te maken met het toegekende statuut, waardoor men zich vrij kan bewegen en vestigen. Anderzijds moeten Oekraïense onderdanen zich niet onmiddellijk registreren: ze zijn drie maanden visumvrij.

Onder meer daarom is de exacte verdeling van de ontheemde Oekraïners tussen de regio's moeilijk op te maken. Er is wel een zicht op de verdeling per gewest van het aantal geregistreerde Oekraïners met een effectieve vraag naar een opvangplaats. Die verhoudingen blijven erg stabiel. Op 29 maart 2022 was de verdeling: 32,4 procent voor Vlaanderen, 33,2 procent voor Brussel en 33,4 procent voor Wallonië.

Het engagement om 60 procent van de ontheemden op te nemen, blijft overeind, maar door de vrije keuze van vestiging alsook het aandeel van ontheemden die wel opvang hebben, is dat uiteraard niet geheel beheersbaar. De procentuele verdeling van de geregistreerde vluchtelingen tussen de Vlaamse provincies is als volgt: Antwerpen 23 procent, Oost-Vlaanderen 24 procent, Limburg 25 procent, Vlaams-Brabant 13 procent en West-Vlaanderen 15 procent.

Wat de huisvestingsplaatsen betreft, moet een onderscheid worden gemaakt tussen de federale housingtool en de Vlaamse huisvestingstool. In de federale housingtool werden op 28 maart 2022 31.026 opvangplaatsen aangeboden, voornamelijk particuliere huisvestingsplaatsen. Hiervan wordt de helft, 15.500 plaatsen, door Vlaanderen aangeboden. Die opvangplaatsen worden aangewend om Oekraïense vluchtelingen tijdelijk te huisvesten. In de verdeling van de inzetbare Vlaamse opvangplaatsen staat Antwerpen in voor het leeuwendeel met 41 procent, gevolgd door Vlaams-Brabant met 21 procent. De andere provincies schommelen

rond 13 procent. De plaatsen in de federale housingtool worden nog steeds benut door Fedasil om vluchtelingen toe te wijzen.

Wat de particuliere opvangplaatsen betreft, is vanaf het begin gesteld dat die niet optimaal geschikt zijn voor langdurig verblijf. Daarom wordt ingezet op meer duurzame, kwaliteitsvolle publieke collectieve huisvestingsplaatsen in de Vlaamse huisvestingstool. Begeleidende ondersteuning kan gemakkelijker in collectief verband worden opgezet dan bij particuliere plaatsen. Collectieve huisvestingsplaatsen worden inzake kwaliteit opgevolgd door de lokale besturen.

In de Vlaamse huisvestingstool worden publieke huisvestingsplaatsen opgenomen die een duurzaam karakter hebben. In principe is in dergelijke plaatsen een langdurig verblijf mogelijk en kan de koppeling met belendende dienstverlening worden uitgebouwd. In de Vlaamse huisvestingstool zitten momenteel om en bij vierduizend beschikbare huisvestingsplaatsen die inzetbaar zijn. Dat wordt bijgehouden per gemeente en per provincie. Ook hier komt de grootste inbreng vanuit de provincie Antwerpen. Daarnaast is het de bedoeling om particuliere huisvestingsplaatsen die stabiel en duurzaam zijn, op te nemen in de Vlaamse huisvestingstool. Hierbij merkt de minister op dat nog lang niet alle capaciteit in de tool is ingevoerd. Lokale besturen zijn er wel volop mee aan de slag.

De minister komt tot een ander element inzake de opvang, namelijk de huurprijs. Zoals bekend, genereert het A-statuut van de tijdelijk ontheemden een aantal rechten. De betrokkenen hebben recht op een leefloon of kunnen hier aan de slag op de arbeidsmarkt. Vanuit dat oogpunt is het ook logisch dat een zekere compensatie wordt gevraagd voor de aangeboden huisvesting. De vluchteling moet ook huurgeld betalen mocht hij of zij op de private huurmarkt een woning betrekken. Het besluit van de Vlaamse Regering van 25 maart 2022 legt hierbij de modaliteiten en voorwaarden vast. De Vlaamse Regering heeft geopteerd om te werken met een vaste huurprijs en schuift hierbij twee systemen naar voren. Wanneer de huurprijs inclusief de huurlasten is, zoals gas, water en elektriciteit, wordt de norm van 40 procent van het besteedbaar inkomen toegepast. Wanneer de huurlasten niet inbegrepen zijn, wordt de norm van 30 procent toegepast. Hiermee wordt een voor de vluchteling billijke en betaalbare huurprijs gevraagd.

Om de vluchtelingen te kunnen huisvesten, werden vanuit het beleidsveld Wonen meerdere initiatieven genomen, onder meer wat betreft de versoepeling van de woningkwaliteitsnormen en het faciliteren en inzetten van woonactoren.

Het aangepaste kader voor woningkwaliteitsbewaking is gebaseerd op een al bestaand afwijkingskader en is gelijkgeschakeld aan de modaliteiten die gelden voor de winteropvang. In functie daarvan werd onderzocht op welke punten van de woningkwaliteitsnormen tijdelijk kan worden afgeweken, en dat zonder de veiligheid, gezondheid en menswaardigheid van de huisvesting in het gedrang te brengen. Die voorwaarde is cruciaal en is hernomen in het kader voor de tijdelijke huisvesting van Oekraïense ontheemden. De afwijking betreft onder meer de oppervlaktenorm en de minimale energievereisten. Die afwijking leidt niet tot een ongeschiktheidsverklaring. Dat is alleen zo bij vaststelling van zes of meer van die problemen. Ook de bezettingsnorm is versoepeld zonder dat dit mag resulteren in een veiligheids- of gezondheidsrisico.

De uitwerking en toepassing van het kader werden op voorhand afgetoetst bij de VVSG, aldus minister Matthias Diependaele. Idealiter voert een woningcontroleur in elke woning een conformiteitsonderzoek uit. Dat meer dan vijftienduizend particulieren zich hebben aangeboden, is op het vlak van capaciteit een moeilijk haalbare kaart. Onder meer daarom is de drietrapsaanpak naar voren geschoven. In die aanpak kunnen er bij het ontbreken van voldoende woningcontroleurs ook wijkagenten, maatschappelijk assistenten, hulpverleners en administratieve mede-

werkers worden ingeschakeld om de woningen op kwaliteit te screenen. Daarvoor werd een robuuste checklist met de belangrijkste aandachtspunten opgesteld. Dat kan worden gecombineerd met hun reguliere werkzaamheden. Een dergelijke aanpak houdt meer kans op succes in en biedt de mogelijkheid om de werklast bij de lokale besturen te beperken.

Verder worden de conformiteitsonderzoeken van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor lokaal woonbeleid tijdelijk geheroriënteerd naar controles van de huisvesting voor Oekraïense vluchtelingen. Als een IGS bijstand wil bieden aan een lokaal bestuur voor het uitvoeren van screenings of conformiteitsonderzoeken in woningen voor Oekraïense vluchtelingen, kunnen die tijdelijk in de plaats komen van conformiteitsonderzoeken die kaderen in het afgesproken pakket van aanvullende activiteiten. De voorwaarde hierbij is uiteraard dat het lokaal bestuur uitdrukkelijk vragende partij is voor die bijstand.

De werklast voor de Vlaamse Wooninspectie zal veeleer afhankelijk zijn van het aantal wantoestanden. Tot op heden is er geen sprake van een stijging van de meldingen die te wijten zouden zijn aan flagrante inbreuken op de woningkwaliteitsnormering. Wat betreft woningkwaliteitsbewaking is er momenteel geen bijkomend budget gereserveerd om extra conformiteitsonderzoeken uit te voeren. De drietrapsaanpak zou moeten volstaan om de kwaliteit van de huisvesting van de Oekraïense vluchtelingen te garanderen.

Minister Matthias Diependaele komt tot de woonunits van de VMSW. Op basis van het BVR van 18 maart 2022 kan de VMSW mobiele units aanschaffen om die ter beschikking te stellen van de sociale woonactoren. De VMSW startte het initiatief al op om de scope voor de aankoop van mobiele woonunits af te lijnen en te bepalen. De scope is van belang omdat de woonunits niet alleen zullen worden ingezet voor de huisvesting van de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, maar achteraf ook maximaal gebruikt kunnen worden om verhuisbewegingen bij renovatiewerken in sociale woningen te kunnen opvangen. Uiteraard bepaalt dan de latere functionaliteit mee de kwaliteit, de planopbouw, de grootte en dergelijke meer. De aankoop van mobiele woonunits die maximaal herbruikbaar zijn, is dus een verantwoorde optie van de VMSW. Als men zich voorbereidt op het ergste, probeert men dat volgens de minister zo te doen dat de kosten ook verantwoord zijn als de vluchtelingenstroom zich niet zou doorzetten.

Aansluitend startte de VMSW een marktonderzoek op om na te gaan welke opties de markt kan bieden. Het aanbod is ongelofelijk divers zodat gewenste bijkomende parameters scherpgesteld werden inzake levensduur, verplaatsbaarheid, schakelbaarheid, levertermijn enzovoort. Dat marktonderzoek is nog volop lopende. De minister deelt mee dat de totale maximuminvestering voorzien wordt op 14 miljoen euro. Dat komt overeen met maximum tweehonderd woonunits, gerekend aan 70.000 euro per stuk. Er moet nog worden bekeken hoeveel containers effectief zullen worden aangekocht.

Minister Matthias Diependaele vindt het goed dat steden voluntaristische initiatieven nemen en mee het voortouw willen nemen wat betreft de nooddorpen. De twee pilootnooddorpen, in Antwerpen en in Mechelen, zijn intussen in uitvoeringsfase. Momenteel wordt contact gelegd om expertise en ervaring uit te wisselen en een draaiboek op te maken dat kan dienen voor mogelijke andere woondorpen. Dat wordt getrokken door Het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse overheid.

Vanuit ruimtelijk oogpunt kan het oprichten van een nieuw woondorp op obstakels stuiten, aldus de minister. Met het beleidsveld Ruimtelijke Ordening zijn ondertussen de nodige afspraken gemaakt om ook op dat vlak de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen te faciliteren. Er werd al een omzendbrief opgemaakt en er staat een nooddecreet op stapel. Het is de bedoeling om tijdelijke constructies, zoals

woondorpen, mogelijk te maken en om de bestemmingswijziging van bestaande gebouwen op te vangen.

De minister merkt op dat vanuit het beleidsveld Welzijn de nodige engagementen worden genomen om onder meer leegstaande assistentiewoningen of leegstaande vleugels van woonzorgcentra te kunnen aanwenden voor de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen. Welzijn maakt hierbij een onderscheid tussen erkende en niet-erkende woongelegenheden in wzc's. Een oude vleugel die leegstaat en niet langer binnen de totaal erkende capaciteit van een wzc valt, kan onbeperkt tellen voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Voor erkende woongelegenheden in wzc's geldt de begrenzing van minimum vijf erkende woongelegenheden en maximaal 10 procent van de erkende capaciteit. Oekraïense vluchtelingen boven 65 jaar en met een zorgbehoefte, kunnen meetellen als bewoner verzekerd binnen de Vlaamse Sociale Bescherming, en vallen dus ook buiten die begrenzingen.

Minister Matthias Diependaele licht de beslissing toe van de Vlaamse Regering van 30 maart 2022 over de opschalingsstrategie en het financieringsmechanisme voor de opvang. Hij verwijst naar de webinar op 31 maart 2022 in de namiddag waar alle detailinformatie verkregen kan worden.

De minister schetst in primeur de grote lijnen van de strategie. Eerst verwijst hij naar de al genomen beslissing van de Vlaamse Regering over concrete opvangtargets, namelijk achttienduizend plaatsen tegen eind maart 2022 en de ondersteuning van 1000 euro per plaats voor de lokale besturen. Om de verdere capaciteitsopbouw te stimuleren, werd nu een uitgebreidere opschalingsstrategie goedgekeurd, met een verfijnder pakket aan initiatieven inzake de financiële, facilitaire en personeelsmatige ondersteuning van de lokale besturen daarbij.

Qua opvangdoelstelling wordt een nieuw target naar voren geschoven van dertigduizend plaatsen tegen 15 juni 2022. Op die manier wil men de opvangnood of de instroom telkens een stapje voor blijven, zonder hierin door te schieten. Tot nu toe lukt dat perfect, volgens de minister.

Qua financiering werd een verfijnder kader uitgewerkt dat inzet op een aantal sporen. De eerste categorie is huisvesting gecreëerd door de lokale besturen. De al genomen maatregelen om lokale besturen te ondersteunen bij het aanbieden van plaatsen op hun grondgebied, worden behouden. Het betreft de subsidie van 1000 euro per gecreëerde publieke plaats of 2000 euro per vijf private plaatsen. Om ook grotere complexen, bijvoorbeeld een leegstaand klooster, te kunnen klaarstomen, wordt de regeling uitgebreid met een Vlaamse tussenkomst in de renovatie- en installatiewerken van plaatsen die met beperkte opknapwerken kunnen worden omgevormd tot bruikbare opvang. Een lokaal bestuur kan hiervoor per kamer tot 2500 euro subsidie krijgen.

De tweede categorie is snel inzetbare buffercapaciteit. De minister wil een netwerk van onmiddellijk inzetbare opvangplaatsen activeren. In eerste instantie mikt hij op maximaal tienduizend plaatsen. Het gaat dan om hotelkamers, vakantiewoningen of pensions waar door de lokale besturen kamers kunnen worden gehuurd voor de opvang van vluchtelingen. De Vlaamse overheid zal de lokale besturen hier op basis van eenheidsprijzen voor vergoeden. Voor het inhuren van een hotelkamer is dat 35 euro per plaats en 70 euro voor een hotelkamer voor twee personen.

De derde categorie is huisvesting in nooddorpen. In de eerste pilootprojecten voor zogenaamde nooddorpen zijn Antwerpen en Mechelen aan de slag gegaan om samen zo'n 1250 plaatsen te realiseren. De Vlaamse overheid zal hiervoor mee de financiële inspanning dragen. Met de opgedane expertise in de twee pilootprojecten zal men, indien de instroom dat vereist, ook elders in Vlaanderen dergelijke

grootschalige sites realiseren, hetzij via de omvorming van bestaande faciliteiten, hetzij via de bouw van zogenaamde containerdorpen.

De lokale besturen blijven de cruciale actor in dit verhaal. Om ze ook qua capaciteit te ondersteunen, wordt een aantal initiatieven genomen, met als belangrijkste de regionale ondersteuningsteams die in het leven worden geroepen. Dat zijn teams van een aantal personen die clusters van gemeenten moeten ondersteunen met allerhande vragen en opdrachten inzake de opvang en om de link met de Vlaamse overheid te leggen. Men start met vijf regioteams. Afhankelijk van de noden kan men opschalen tot een tien- of twintigtal.

De minister merkt op dat de fasering van de opschaling belangrijk is. Men bereidt zich voor op een potentieel grote instroom en men wil klaarstaan wanneer de situatie dat vereist. Dat gebeurt telkens op een beredeneerde en onderbouwde manier om onnodige uitgaven te vermijden.

Minister Matthias Diependaele geeft een aantal voorbeelden ter onderbouwing. Het financiële kader voor de buffercapaciteit dient om snel te kunnen bijschakelen indien nodig, maar dat wordt voorlopig begrensd tot maximaal tienduizend extra plaatsen, wat al ferm is. De nooddorpen starten als pilootproject in Antwerpen en Mechelen, maar men gaat niet starten met Vlaanderenbreed overal nooddorpen neer te planten. Hij herhaalt dat ze hopelijk niet nodig zullen zijn.

Een ander belangrijk element in de strategie is een billijke spreiding over Vlaanderen. Zo gaat men werken met een richtcijfer per gemeente. Via de Vlaamse huisvestingstool zal worden gemonitord of alle lokale besturen ook in voldoende aanbod voorzien. Dat is geen dwingend model maar het biedt wel de mogelijkheid om de vinger aan de pols te houden. De gouverneurs krijgen de opdracht om eventuele achterblijvers aan te moedigen.

De minister sluit af met een woord van dank aan de Vlaamse ploeg in de taskforce en iedereen die zich de afgelopen weken keihard hiervoor heeft ingezet, niet het minst de mensen van Wonen-Vlaanderen en de VMSW. In het begin van een crisissituatie steken heel veel ideeën de kop op en is er heel veel goede wil. Na verloop van tijd heeft men een trechter en stroomlijning nodig om doelgericht te werken. Volgens de minister hanteert de Vlaamse overheid de juiste manier van werken en heeft ze ook de juiste stappen ingebouwd om de opschaling te doen. De cijfers bewijzen dat men de instroom telkens een stapje voor is. Dat lukt perfect. Men blijft hopen op het beste maar blijft zich zeker ook voorbereiden op het ergste.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

2.1. Vragen en opmerkingen van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem feliciteert de minister voor de daadkrachtige aanpak. Er is een billijke spreiding over het aantal gemeenten. Hoeveel zijn dat er per duizend inwoners? Dan kan men uitrekenen hoeveel opvangplaatsen per stad of gemeente nodig zijn. Of werkt het zo niet?

2.2. Vragen en opmerkingen van Guy D'haeseleer

Guy D'haeseleer is aangenaam verrast dat ondanks de blijvende toestroom maar 20 tot 25 procent mensen nood heeft aan collectieve opvang. Hij denkt echter dat men er rekening mee moet houden dat de instroom de komende weken en maanden crescendo zal gaan. De plaatsing van de nooddorpen ligt politiek gevoelig. De provinciegouverneur van Oost-Vlaanderen heeft al een aantal gemeenten bereid gevonden om die nooddorpen een plaats te geven. Is de minister bereid om hier al wat meer toelichting over te geven zodat men zich daar wat op kan voor-

bereiden? De spreker begrijpt dat men paniekzaaierij wil vermijden en dat het draagvlak zou wegvallen en er acties zouden komen van mensen, maar toch zou transparantie op dat vlak volgens hem niet slecht zijn.

Het parlementslid vraagt vervolgens of de 400 euro omkaderingspremie voor plaatsen in de private sector een verworven recht is voor de gemeenten. Wordt erop toegezien dat die 400 euro aan dat doel wordt besteed? Hij is blij dat de woonunits die worden aangekocht via de VMSW niet alleen zullen dienen voor de opvang van de Oekraïners maar zullen kunnen dienen voor verhuisbewegingen in de sociale huursector. De kwaliteit van die woonunits zal op een redelijk niveau moeten worden gebracht om te vermijden dat ze na twee of drie keer te zijn gebruikt, uit elkaar zouden vallen.

Guy D'haeseleer begrijpt dat men niet van vandaag op morgen kan zeggen aan hoeveel units men behoefte heeft. In hoeverre is er een afspraak met de sector om daar tijdig mee klaar te zijn? Dat is niet een-twee-drie gefabriceerd. Het brengt risico's mee voor de bedrijven die zich inschakelen. Op welke manier zijn daarover afspraken gemaakt?

De opschaling van de opvangdoelstelling naar dertigduizend tegen 15 juni 2022 zal volgens het parlementslid meer dan nodig zijn. Hij heeft vernomen dat het richtcijfer per gemeente twee plaatsen per honderd inwoners zou zijn. Dat zou dan twintig per duizend inwoners zijn. Kan de minister dat bevestigen? Voor zijn eigen stad, die veertigduizend inwoners heeft, zou het over achthonderd mensen gaan, wat zeer veel is. Hij vraagt zich af of dat draagbaar en realiseerbaar is, nog los van het draagvlak bij de bevolking.

Ten slotte vraagt het parlementslid of commissieleden de informatie die op de webinars wordt meegedeeld ook ter beschikking kunnen krijgen.

2.3. Vragen en opmerkingen van Maxim Veys

Maxim Veys is voorzichtig positief over de cijfers die de minister heeft meegedeeld. 81 procent heeft geen opvangnood. Voor welke periode is dat? Kunnen die mensen, wanneer zij over een paar maanden wel een opvangnood hebben, terugkeren? Of hebben ze maar één kans?

Zit men op koers wat betreft de achttienduizend opvangplaatsen? Hij vindt de drietrapsaanpak rond de woningkwaliteitsbewaking een goed initiatief. Het zal de volgende weken wat monitoren zijn om te zien of het op het terrein allemaal lukt. De woonunits zijn nog niet aangekocht via de VMSW. Hij vindt het vreemd dat er op twee sporen wordt gewerkt, door zowel de VMSW als Het Facilitair Bedrijf. Hij neemt aan dat er wel uitwisseling van gegevens is. Kan de minister een timing geven van wanneer die aankoop zal gebeuren en wanneer de mobiele units beschikbaar moeten zijn?

Het parlementslid verwijst naar het aangekondigde nooddecreet in verband met ruimtelijke ordening. Kan hij ervan uitgaan dat dat binnen drie weken op de agenda van de plenaire vergadering zal komen?

Over de locaties van de nooddorpen leest Maxim Veys heel wat in de pers. In West-Vlaanderen zouden er vijf komen. Dat zou er een per regio zijn. Bepaalde locaties zouden al bekend zijn. Op welke piste zit men nu? Komt er een nooddorp per regio?

Hij heeft gelezen over een maatstaf van 0,02 plaatsen per inwoner. Waar komt dat cijfer vandaan? Is dat een federaal cijfer? Waarop is dat gebaseerd?

2500 euro per kamer voor categorie 1, lijkt het parlementslid in lijn met wat de SVK's al hadden als mogelijkheid. De Vlaamse teams die op het terrein de link moeten leggen, vindt hij een goede zaak. Hoe worden die samengesteld? Zijn dat mensen van de provinciale teams van Wonen-Vlaanderen? Worden ze multidisciplinair samengesteld? Wie trekt?

Maxim Veys hoort weinig over het begeleidingsverhaal. Hoe gaat men om met onderwijs en arbeidsmarktbegeleiding voor de mensen die worden opgevangen? Zijn daar inmiddels al beslissingen over genomen? In de nooddorpen wordt in plaats voorzien om les te kunnen geven. Hoe moet men daar het grotere plaatje zien?

2.4. Vragen en opmerkingen van Sarah Smeyers

Sarah Smeyers is blij met de webinars voor de lokale besturen. De ambtenaren op het terrein hebben daar echt wel behoefte aan.

Wat betreft de doelstelling van dertigduizend plaatsen tegen 15 juni 2022, meent het parlementslid dat de minister zijn rol moet opnemen en de toewijzing aan de steden en gemeenten moet doen. Er leven veel vragen. Hoeveel plaatsen moet men creëren? Als men te veel plaatsen heeft, zal men dan geen mensen aantrekken? Of zal men er misschien net te weinig hebben? Kan men dan eventueel doorverwijzen naar een andere gemeente? Zij is ervan overtuigd dat minister Diependaele met meer transparantie, ratio en doordachtheid zal te werk gaan en zal communiceren dan gewezen federaal minister Wathelet indertijd deed met zijn spreidingsplan. Er is een zeer grote bereidheid om te helpen en om die verantwoordelijkheid collectief te dragen, maar de steden en gemeenten moeten objectief weten om hoeveel plaatsen het gaat en waarop dat aantal gebaseerd is om het draagvlak te behouden.

Sarah Smeyers vraagt wat er na de opvangcrisis zal gebeuren met de tijdelijke opvangplaatsen in containers. Die vraag kan de minister misschien in het achterhoofd houden voor volgende gedachtewisselingen. Dat kan misschien een positief gegeven zijn in de rest van het woonbeleid.

3. Antwoorden van de minister

Minister *Matthias Diependaele* antwoordt dat de spreiding puur mathematisch is, namelijk twee op honderd, bij de hypothese dat men honderdtwintigduizend vluchtelingen heeft. Als men dan kijkt naar de zes miljoen Vlamingen, komt men ongeveer daarop uit. De Verenigde Naties heeft modellen voor bij welk type conflict er hoeveel vluchtelingen zijn. Zo komt men op ongeveer zeven miljoen vluchtelingen uit Oekraïne. Dat zou zorgen voor tweehonderdduizend vluchtelingen voor Vlaanderen en Wallonië samen, waarvan 60 procent voor Vlaanderen.

Of de stagnatie van de instroom zal blijven, weet de minister niet. Dat kan alle kanten opgaan. Zijn aanvoelen, dus helemaal niet wetenschappelijk onderbouwd, is dat in Polen, waar de draagkracht waarschijnlijk al overschreden is, de mensen zitten te wachten tot ze het signaal krijgen dat de oorlog gedaan is en dat ze daarom nog wachten om verder door te reizen. Als het echter nog duurt tot de zomer of zeker wanneer het winter wordt, krijgt men andere pusheffecten zodat er snel een doorstroom komt. Dat mag er de overheid niet van weerhouden om verder te doen met de voorbereidende werken.

De minister heeft begrip voor de vragen over de locaties van de andere nooddorpen. Hij wil echter geen ongerustheid veroorzaken. Ze worden voorbereid maar zullen alleen maar gebruikt worden als dat echt nodig is. De keuzes zullen pas worden gemaakt op het ogenblik dat het duidelijk is dat ze nodig zijn. Hij wil geen

zaken de wereld insturen waarvan men nog niet eens weet of ze nodig zullen zijn. Er is een inventarisatie gebeurd en men heeft er wel een beetje zicht op. Sommige plaatsen zijn beter dan andere. Men zal geleidelijk moeten bekijken hoe men de juiste plaats, de juiste kostprijs en de juiste spreiding kan combineren.

In het BVR staat duidelijk welke taken men moet uitvoeren met de 400 euro. Er is een zekere vrijheidsgraad voor de lokale besturen. De minister heeft er alle vertrouwen in dat de betrokken lokale besturen daar op de juiste manier mee omgaan. Hij gelooft niet dat de ondersteuning die men geeft aan de lokale besturen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen, niet daarvoor zou worden gebruikt. Hij meent dat de financiering correct is en goed loopt.

De aankoop van de woonunits zal zo veel mogelijk centraal gebeuren door de taskforce. De VMSW heeft het volledige dossier rond. Het zou belachelijk zijn dat men langs verschillende kanten verschillende offertes zou aanvragen en elkaar zo concurrentie zou aandoen, aangezien er in Vlaanderen slechts een beperkt aanbod is van ondernemers die daarmee bezig zijn. Men kan het een beetje vergelijken met een groepsaankoop.

Wat betreft de kwaliteit, is het onvoorstelbaar wat er allemaal al bestaat in Vlaanderen. Niet alles is al even gecommercialiseerd. Men kijkt nu vooral naar de echte containers maar er zijn nog andere modulaire woonbouwmethodes die zeer mooi worden afgewerkt. De minister bezocht een project van de KU Leuven in Gent, waar men werkt met modulaire materialen die in een fabriek worden gemaakt en die ter plaatse in elkaar worden gestoken. Zo kan men de gevelbreedte aanpassen. Het zijn telkens blokken van 60 centimeter. Nu zijn dat voor 80 procent circulaire materialen en men zal gaan naar 100 procent. Er zijn nog andere voorbeelden van modulair bouwen, met units die helemaal demonteerbaar zijn en die men op een andere plaats opnieuw kan monteren. Het is niet aan de politiek om keuzes te maken over welke ondernemer wat krijgt. De minister zal ervoor zorgen dat men heel goed omschrijft wat men precies nodig heeft. Dat wordt in de markt gezet. Maar wetende wat er allemaal bezig is aan innovatie in de bouw, heeft hij er alle vertrouwen in.

De minister zal laten opzoeken en aan de commissieleden meedelen waar de webinars voor lokale besturen kunnen worden gevolgd.

Het percentage mensen die opvangnood hebben, bedraagt ongeveer 21 tot 22 procent. De minister heeft geen cijfers van mensen die terugkomen van een opvangplaats van PlekVrij. Op dit moment is er nog voldoende marge om die mensen op te vangen en is er wat dat betreft nog geen enkel probleem.

De minister moet navragen wat de timing van het nooddecreet voor ruimtelijke ordening is. Dat is een bevoegdheid van minister Zuhal Demir.

De samenstelling van de teams zal in de eerste plaats gebeuren met een interne oproep binnen de Vlaamse overheid. Het zal een multidisciplinair team zijn. Het concrete doel van de teams is om de link te leggen tussen de cluster van gemeenten en de Vlaamse overheid. Zij moeten verbindingsofficier zijn op alle mogelijke vlakken, namelijk welzijn, onderwijs en zo verder. Op het gebied van welzijn, onderwijs en arbeidsmarkt liggen nog initiatieven in de schuif. Volgens de minister is de juiste manier van werken eerst de opvang organiseren en dan stelselmatig doorschakelen naar wat er nodig is. Men mag dus zeker nog zaken verwachten.

Wat betreft de informatie aan de lokale besturen, steekt de minister de hand in eigen boezem. Men leert bij. In het begin heeft men zeer snel gecommuniceerd. Men heeft kunnen uitleggen hoe de Vlaamse overheid het aanpakte. De terechte kritiek van de lokale besturen was dat zij op dat ogenblik op zoek waren naar heel

concrete informatie over hoe zij het moesten aanpakken, waar zij de adressen moesten ingeven en hoeveel financiering ze zouden krijgen. Ondertussen heeft men die informatie kunnen geven, zeker op de laatste webinar. Men heeft de huisvestingstool van de Vlaamse overheid kunnen voorstellen. Dat was een betere benadering dan de eerste twee webinars.

Het is volgens de minister wel degelijk de bedoeling om de containers te behouden en ze nadien nog te gebruiken.

4. Slotbemerking van de voorzitter

De *voorzitter* deelt mee dat, zolang er behoefte aan is, verder gedachtewisselingen zullen worden gehouden over dit onderwerp telkens wanneer de commissie samenkomt.

Kurt DE LOOR,
voorzitter

Mercedes VAN VOLCEM,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BVR	besluit van de Vlaamse Regering
Fedasil	Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers
IGS	intergemeentelijk samenwerkingsverband
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
SVK	sociaal verhuurkantoor
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
wzc	woonzorgcentrum